

JE TĚŽKÉ BÝT VYVOLENÝM VE SVĚTĚ,
KTERÝ JE OVLÁDÁN STRACHEM

MĚSÍC JUPITERA

REŽIE KORNÉL MUNDRUCZÓ

THE MATCH FACTORY UVÁDÍ FILM Z PRODUKCE PROTON CINEMA V KOPRODUKCI S MATCH FACTORY PRODUCTIONS KNM ZDF/ARTE A CHIMNEY

HRAJÍ MERAB NINIDZE GYÖRGY CSERHALMI ZSOMBOR JÉGER MÓNI BALSAI REŽIE KORNÉL MUNDRUCZÓ SCÉNÁŘ KATA WÉBER KAMERA MARCELL RÉV H.S.C. STŘÍH DÁVID JANCsó H.S.E. HUDBA JED KURZEL VÝPRAVA MÁRTHON ÁGH KOSTYMY SABINE GREUNIG
ÚČESY A MAKE-UP NÓRA KOLTAI ZVUK GÁBOR BALÁZS MICHAEL KACZMAREK SPECIÁLNÍ EFEKTY HEIKO TIPPELT LETECKÉ A VÝŠKOVÉ ZABĚRY BALÁZS FARKAS KODRINACE KASKADÉRO GÁSPÁR SZABÓ ASISTENT REŽIE GÁBOR GAJDOS VEDOUcí VÝROBY GÁBOR TĚNI PRODUCENTI VIKTÓRIA PETRÁNYI
VIOLA FÜGEN MICHAEL WEBER MICHEL MERKT KOPRODUCENTI ALEXANDER BOHR FREDRIK ZANDER VÝKONNÁ PRODUKCE ESZTER GYÁRFÁS JUDIT SÓS JÚLIA BERKES SPOLUPRODUCENTI GÁBOR KOVÁCS ÁGNES PATAKI S PODPOROU THE HUNGARIAN NATIONAL FILM FUND EURIMAGES FILM
UND MEDIENSTIFTUNG NRW MITTELDEUTSCHE MEDIENFÖRDERUNG MEDIENBOARD BERLIN-BRANDENBURG
2017 © PROTON CINEMA MATCH FACTORY PRODUCTIONS KNM

GRAPHIC CREATION © 2017 MATCH FACTORY PRODUCTIONS

MĚSÍC JUPITERA

Drama / Thriller / Sci-fi, Maďarsko, 2017
123 min

Režie: Kornél Mundruczó

Scénář: Kornél Mundruczó, Kata Wéber

Kamera: Marcell Rév

Střih: Dávid Jancsó

Hrají: Merab Ninidze, Zsombor Jéger, György Cserhalmi, Mónika Balsai, a další...

Premiéra: 26. dubna 2018

Distribuce ČR: Aerofilms

Více informací o filmu: <http://www.aerofilms.cz/mesic-jupitera>

PRESS KONTAKT:

Aerofilms | Kateřina Dvořáková | katka@aerofilms.cz | +420 776 130 072

Fotografie v tiskové kvalitě a další materiály ke stažení najdete na úložném systému aero.capsa.cz (přístupové údaje na vyžádání).

SYNOPSIS

Napínavý thriller z blízké budoucnosti vypráví příběh uprchlíka, který po zásahu policejní kulkou k vlastnímu překvapení zjišťuje, že umí létat. Nepravděpodobný superhrdina v lidech probouzí strach i touhu po penězích, a v podmanivých kulisách Budapešti se začíná schylovat k přestřelkám a automobilovým honičkám. Dynamická kamera i překvapivý způsob vyprávění dodávají univerzálnímu podobenství o dobru, zlu, víře a ztrátě iluzí velmi současný rozměr. Miláček festivalu v Cannes, režisér Kornél Mundruczó, vizuálně působivým opusem potvrzuje svoji vizionářskou pověst.

PROČ TENTO FILM

„Proletěl jsem se tím labyrintem, tím vesmírem, který přede mne na plátně postavili. Snažil jsem se nepodlehnout tomu tlaku, držet si distanc od celého dění. A namlouvat si, že je to přeci jen sci-fi (vždyť tam ten člověk lítá!) a vymyšlená budoucnost a umělecká nadsázka. No, ale nakonec jsem neutekl daleko, lapilo mě to a donutilo mě to uznat, že sleduju realitu, ve které žijeme. Silný zážitek. Taky díky neuvěřitelně vysoké produkční hodnotě – třeba při zběsilé autojízdě centrem Budapešti jsem nechtěl věřit, že ten film nestál desetkrát tolik.“

Ivo Andrlé, Aerofilms

Mundruczó diváky pohltí, uhrane i podnítí k zamyšlení

Když se řekne východoevropský film, každému se vybaví sada asociací, přičemž se mezi nimi bude pravděpodobně hojně objevovat protipól vůči Hollywoodu – ať už co do diváckého potenciálu, produkčních kvalit i vyvolávání úžasu. Že tomu tak ale rozhodně být nemusí, nás přesvědčuje právě tvorba maďarského režiséra a scenáristy Kornéla Mundruczóa. Již v předchozím titulu *Bílý Bůh* (2014), pojednávajícím o vzpouře psů proti lidem, spojil syrovost bezútěšného městského prostředí s provokativním podobenstvím a celé to zaobalil do vycizelované formy, která brala dech opulentními a realizačně komplikovanými záběry. Ve svém novém počínu *Měsíc Jupitera* zachází ještě dál a divákům předkládá ekvivalent hollywoodských prestižních autorských velkoprojektů, jaké si spojujeme se jmény Christopher Nolan či Alfonso Cuarón. S nimi jejich maďarský soupeř sdílí nejen výsostně osobitou a rozmáchlou vizi, ale také tvůrčí ambice. Ostatně *Měsíc Jupitera* nejvíce svádí k přirovnáním s Cuarónovými *Potomky lidí* (2006). Nabízí se to jednak kvůli vyprávění o úpadku hodnot a jiskřičce naděje, která do všeobíejajícího marasmu vnáší zpátky lidskost. Nicméně americký snímek předkládal fantaskní budoucnost a diváky ukolébával v jádru tradičním vyprávěním o hrdinství navzdory překážkám okolí.

Oproti tomu Mundruczó vychází z reálné situace, do níž vnáší fantaskní prvek, což mu slouží k vyhocení kontrastů hodnot (post)křesťanské Evropy a tragédie uprchlické krize. Můžeme říci, že Mundruczó vlastně vyzrál na tradiční kariérní trajektorii a namísto toho, aby se jako řada jiných talentovaných a ambiciózních filmařů ze zahraničí nechal zlákat na nákladnější, ale významově okleštěnější projekt v Hollywoodu, tak scénář realizoval doma v Maďarsku za pomoci produkčních společností z Německa a Francie. Přitom ale *Měsíc Jupitera* snese srovnání s *Potomky lidí* také v nákladnosti produkce, spektakulárním zpracování a až fanaticky složitých záběrech. Kamera mnohdy sleduje postavy v dlouhých a do nejmenšího detailu promyšlených jízdách na rozsáhlém prostoru, které vyžadovaly dokonalou koordinaci mnoha desítek osob před i za objektivem. Tato tvůrčí metoda dodává spektakularitu nejen thrillerovým či akčním atrakcím v čele s přestřelkami a honičkami, ale ve zdrcující mrazivé podobě také obrazům lidských tragédií v uprchlických táborech či při teroristických útocích. Všechny popsané složky režisér symbioticky spojuje do morálně vyostřeného díla se sociálními a náboženskými rovinami, které diváky pohltní, uhrane i podnítí k zamyšlení. Jestliže se již ve své předchozí tvorbě Mundruczó profiloval jako výrazný hlas v prostoru východoevropské kinematografie, svým prozatím posledním titulem se zařadil po bok mistrů bytostně osobitých, ale současně divácky přístupných vizí, jakými byli či v lepších případech dodnes zůstávají Guillermo del Toro, Darren Aronofsky, Danny Boyle, Luc Besson, Park Chan-wook či Bong Joon-ho.

Jiří Flígl, dramaturg a filmový publicista

Rozhovor s režisérem Kornélem Mundruczó

Jaký má název filmu *Měsíc Jupitera* význam?

Snažil jsem se vytvořit dojem současné science fiction. Už od dětství jsem fanouškem tohoto žánru a je to asi vidět i v mých dřívějších filmech, například v *Bílém Bohovi* nebo v *Projektu Frankenstein*. Dále jsem si pohrával s myšlenkou, jaké to je ocitnout se v jiném světě a kdo je kde vlastně cizincem. Ve skutečnosti jde totiž jen o úhel pohledu. Jeden z měsíců planety Jupiter, objevený Galileo Galileem, se nazývá Evropa. Jupiter je dost vzdálený na to, abychom si mohli legitimně klást nové otázky o víře, zázracích a jinakosti.

Je film futuristický nebo se odehrává v současnosti?

Děj byl původně zasazen do budoucnosti, ale než jsme sehnali potřebné finance k jeho realizaci, stalo se to bohužel najednou celé realitou. Nechtěl jsem natočit film o uprchlících, současná krize měla sloužit pouze jako kontext pro přehodnocení pohledu na zázraky. Dlouho jsme se dohadovali, jestli se téma uprchlíků nestalo příliš aktuálním. I já sám mám tendenci vyhýbat se současným ideologickým narativům. Podle mě je realistické a politické umění vždycky trochu nezajímavé, takže když jsme upravovali scénář, snažili jsme se zachovat co největší odstup.

Jak jste přišel na nápad s létajícím uprchlíkem?

Jednou z mých oblíbených knih z dětství je román Alexandra Běljajeva *Ariel* o malém chlapci, který umí létat. Představte si bytost s nadlidskými schopnostmi a ten obrovský kontrast a napětí, které kolem dotyčného vzniká. Jak šel čas, začal jsem se stále více zabývat otázkami víry. Vždycky jsem si myslel, že existuje větší a komplexnější univerzální Víra, která překračuje relativní víru diktovanou danou kulturou a historickým obdobím. Víra, která může mít dopad na všechny lidi, zejména v době, kdy si, jak se zdá, vyrovnáváme účty s tradičním náboženstvím a s Bohem. Místo toho nás definují peníze a úspěchy, všudypřítomný bůh populismu a okamžitého uspokojení. Chtěl jsem vytvořit příběh, který by diváky přiměl klást si otázku, zda můžou věřit tomu, co vidí. Setkání se zázrakem vyžaduje ze strany přihlížejícího aktivní účast, a toho se vždy snažím dosáhnout. Ano, je to film o uprchlících, ale je také o hledání Boha. Někdy narážíme na věci, které jsou absolutní, záhadné. Právě to vlastně ztělesňuje postava Aryana: křesťana v těle uprchlíka, kterého můžeme skutečně interpretovat jako anděla. Zázraky nikdy nepřicházejí tam, kde je čekáme, a nejspíš k nim ani nepřistupujeme tak, jak bychom měli.

Jak těžké je naučit herce létat?

Myslím si, že filmování by mělo být o zachycení reality. Výkon herce a jeho mimika před green screenem nikdy nebude vypadat tak dobře, jako když ho necháte levitovat 30–40 metrů nad městem. Nejsem zastáncem speciálních efektů, i když se jim v nutných případech nebráním. Neměly by ale vypadat lacině, uměle a nepřirozeně. Pro *Měsíc Jupitera* vznikl speciální závěsný systém, díky kterému mohl herec létat. Natáčeli jsme na 35mm film a kamery jsme ve většině případů fixovali na dráty, lana nebo konstrukci, která umožňovala pohyb kamery 360 stupňů okolo létajícího herce, který se otáčel kolem vlastní osy. Pro každou scénu jsme museli přijít s jiným řešením, například při honičce v metru jsme použili 300 přístrojů a ke zvednutí kamery k vrcholku budovy jsme potřebovali obrovský jeřáb.

Řekněte nám něco víc o doktoru Sternovi a jeho vývoji na konci filmu.

Už dlouho jsem chtěl ztvárnit vztah mezi starým mužem a mladíkem. Spolu s autorkou scénáře Katou Wéber nás fascinoval současný archetyp praktického lékaře, který ztrácí víru, už nechce nikoho léčit a jen přežívá zbavený všech iluzí. Věřím, že v našich životech můžou nastat chvíle, kdy se neumíme pohnout dál, nevidíme žádné východisko, jsme chyceni ve frenetickém úsilí se po čemsi natáhnout a dotknout se toho. Dlouho jsem se snažil ztotožnit s postavu Aryana, ale čím dál víc se posouvám do věku, kdy se stávám spíš doktorem Sternem. Obě postavy v sobě samozřejmě nesou řadu autobiografických prvků a příběh vychází z podobného a v mém životě důležitého přátelství. Chtěl jsem prostřednictvím doktora Sterna předat poselství, že je možné se změnit, když pro nás něco začne být důležité. Sternovu postavu jsem prodchl skutečnou slepotou. Dokonce, i když se setkává se zázračným Aryanem, zajímá ho jenom jeho osobní zisk a s velkými obtížemi si uvědomuje, že něco získá, pouze bude-li schopen obětí.

Film bychom zařadili do žánru thrilleru a jeho součástí je tak několik honiček aut i lidí. Jak obtížné bylo natáčení těchto scén v ulicích Budapešti?

Tento film pro mě byl velkou výzvou, protože jsem nikdy dřív na tak velkých scénách nepracoval. Přišlo mi zároveň nesmyslné snažit se o nejlepší imitaci scény s honičkou, kterou už perfektně natočil někdo jiný. Potřeboval jsem najít své vlastní řešení. Natáčení bylo náročné i v tom, že film je mnohovrstevnatý. Pozadí tu hraje stejně důležitou roli jako popředí. Každý zdánlivě skutečný úhel i nepatrný detail se musel dobře promyslet, aby do celku zapadl. Hýbali jsme s velkými kusy kulis. Chtěli jsme ukázat přečpané, přelidněné a stísněné město, v němž okamžiky letu vytváří skutečný klid.

Co chystáte dalšího?

Rád bych natočil román Vladimíra Sorokina *Led*. Chystám se na to už deset let a vypadá to, že nadešel ten správný čas. Byl by to vlastně třetí díl trilogie o víře, vedle *Bílého Boha* a *Měsíce Jupitera*. Cítím se připraven na velké kroky se vším, co to obnáší a rád bych se dál touto cestou ubíral. Jedno je jisté: mám nesmírnou potřebu hned teď vyprávět nové příběhy.

Kornél Mundruczó

Režie, scénář

Scénárista, filmový a divadelní režisér Kornél Mundruczó patří mezi tvůrce, kteří přispěli k obrodě současné maďarské kinematografie a růstu jejího významu v mezinárodním kontextu. Je zakladatelem uznávaného divadelního souboru Proton a stejnojmenné produkční filmové společnosti. *Měsíc Jupitera* je pátým režiséroým filmem v řadě, který měl premiéru na filmovém festivalu v Cannes. V roce 2014 zde byl jeho film *Bílý Bůh* (2014) oceněn hlavní cenou v sekci Un Certain Regard. Mundruczó na sebe upoutal pozornost již předešlými krátkými i celovečerními filmy, když za snímek *Šťastné dny* (2002) získal Zlatého leoparda na filmovém festivalu v Locarnu a film *Delta* (2008) si z Maďarského filmového týdne odnesl nejvyšší ocenění.

Zsombor Jéger

Aryan

Mladý talent Zsombor Jéger je maďarský herec, čerstvý absolvent budapeštské Filmové a dramatické akademie. Už během studií se Jéger objevil v řadě divadelních produkcí, mimo jiné i v Divadle Proton Kornéla Mundruczóho.

Merab Ninidze

Stern

Merab Ninidze je gruzínský herec. Narodil se v SSSR v Tbilisi. Se zkušenostmi z divadla se Ninidze na začátku devadesátých let přestěhoval do Rakouska a od té doby hrál v řadě německých, rakouských a ruských projektů. Proslavil se rolemi v *Papírovém vojákově*, *Mostu špiónů* a ve snímku *Nikde v Africe*, který byl v roce 2001 vyhlášen americkou Filmovou akademií nejlepším zahraničním filmem.

György Cserhalmi

László

György Cserhalmi patří mezi nejslavnější osobnosti maďarského filmu a divadla. Během téměř padesáti let se objevil ve více než sedmdesáti celovečerních a dvaceti televizních filmech a v sedmdesáti divadelních hrách. Sám řadu divadelních her režíroval. Za svoji kariéru pracoval s renomovanými režiséry, například s Istvánem Szabó, Bélou Tarrem a Miklósem Jancsó. Český divák ho může znát také z filmu *Želary*.

Móni Balsai

Vera

Móni Balsai je maďarská herečka, která se proslavila rolemi ve filmech *Líza*, *liščí víla*, *Takoví normální vozičkáři* a *Zrůda*, který byl v roce 2011 promítán v sekci La Quinzaine des Réalisateurs v Cannes. Ve filmu i v divadle si buduje úspěšnou kariéru už od své první role, které se zhostila ve věku 12 let.

ZE ZAHRANIČNÍCH OHLASŮ

„Film, který obrátí váš svět vzhůru nohama.“
TIME OUT

„Originální a stylový průlet ulicemi Budapešti.“
THE FILM STAGE